ПЛАН-КОНСПЕКТ (КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЇ)
для проведення заняття в системі службової підготовки із середнім та старшим начальницьким складом (1,2 група) Вищого професійного училища Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (м. Вінниця)

Вид підготовки: профільна підготовка

Тема № 4 Організація цивільного захисту в територіальній підсистемі ЄДСЦЗ, склад і призначення її органів управління та сил. Планування заходів цивільного захисту в мирний час та особливий період

Навчальна мета: підвищення рівня знань особового складу

Час проведення: 2 год.

Місце проведення : лекційний зал.
Метод проведення : Лекція.
Навчально-матеріальне забезпечення: не використовуються

Нормативно-правові акти та література:

1. КОДЕКС ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ (зі змінами) від 08.09.2026, підстава - 4778-IX.
2. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту постанова КМУ від 09 січня 2014 року № 11

Порядок проведення заняття:

1. Організаційні заходи – 5 хв.: перевірка присутніх; оголошення теми і мети заняття.

2. Контроль знань – 5 хв.: перевірка засвоєння раніше пройденого матеріалу.

3. Викладення матеріалу теми –30 хв.

Питання, які вивчатимуться:

1. Організація цивільного захисту в територіальній підсистемі ЄДСЦЗ.
2. Склад і призначення органів управління та сил. Планування заходів цивільного захисту в мирний час та особливий період

ПИТАННЯ № 1 ОРГАНІЗАЦІЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ПІДСИСТЕМІ ЄДСЦЗ.

Кодекс цивільного захисту України регулює відносини, пов’язані із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, пожеж та інших небезпечних подій, реагуванням на них.

Визначає функціонуванням єдиної державної системи цивільного захисту, та визначає повноваження Кабінету Міністрів України, міністерств,

інших центральних органів виконавчої влади (далі - центральні органи виконавчої влади), органів державної влади, що не входять до системи центральних органів виконавчої влади та встановлює права та обов'язки громадян України, іноземців та осіб без громадянства, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності (далі - суб'єкти господарювання), а також інших юридичних осіб.

Правовою основою цивільного захисту є ***Конституція України, цей Кодекс, інші закони України, чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також акти Президента України та Кабінету Міністрів України.***

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ - комплекс заходів, які реалізуються на території України в мирний час та в особливий період і спрямовані на захист населення, територій, навколишнього природного середовища, майна, матеріальних і культурних цінностей від надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій, запобігання виникненню таких ситуацій та подій, ліквідацію їх наслідків, надання допомоги постраждалим, здійснення державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки.

ЄДИНА ДЕРЖАВНА СИСТЕМА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ забезпечує реалізацію державної політики у сфері цивільного захисту та складається з функціональних і територіальних підсистем.

Положення про єдину державну систему цивільного захисту, типові положення про функціональну і територіальну підсистеми затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Основними завданнями єдиної державної системи цивільного захисту у мирний час є:

1) забезпечення готовності міністерств та інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на запобігання і реагування на надзвичайні ситуації;

2) забезпечення реалізації заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій;

3) навчання населення щодо поведінки та дій у разі виникнення надзвичайної ситуації;

4) виконання державних цільових програм, спрямованих на запобігання надзвичайним ситуаціям, забезпечення сталого функціонування підприємств, установ та організацій, зменшення можливих матеріальних втрат;

5) опрацювання інформації про надзвичайні ситуації, видання інформаційних матеріалів з питань захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій;

6) прогнозування і оцінка соціально-економічних наслідків надзвичайних ситуацій, визначення на основі прогнозу потреби в силах, засобах, матеріальних та фінансових ресурсах;

7) створення і цільове використання матеріальних резервів, необхідних для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і ліквідації їх наслідків;

8) оповіщення населення про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій, своєчасне та достовірне інформування про фактичну обстановку і вжиті заходи;

9) захист населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

10) проведення рятувальних та інших невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, організація життєзабезпечення постраждалого населення;

11) пом'якшення можливих наслідків надзвичайних ситуацій у разі їх виникнення;

12) здійснення заходів щодо соціального захисту постраждалого населення;

13) реалізація визначених законом прав у сфері захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій, в тому числі осіб (чи їх сімей), що брали безпосередню участь у ліквідації цих ситуацій;

13[-1]) підготовка керівного складу єдиної державної системи цивільного захисту до дій у разі мобілізації та виконання завдань цивільного захисту у воєнний час з урахуванням норм міжнародного гуманітарного права;

Додатковими завданнями єдиної державної системи цивільного захисту в особливий період є:

- у період дії воєнного стану:
- оповіщення органів управління та сил цивільного захисту єдиної державної системи цивільного захисту, а також населення про загрозу застосування чи застосування засобів ураження;
- введення в дію та реалізація планів цивільного захисту на особливий період;
- приведення органів управління та сил цивільного захисту, пунктів управління, систем зв'язку та оповіщення у готовність до дій в умовах особливого періоду;
- організація та проведення рятувальних та інших невідкладних робіт, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, які виникли внаслідок воєнних (бойових) дій, у тому числі із застосуванням засобів ураження;
- переведення органів управління і сил цивільного захисту на штати воєнного часу;
- розгортання спеціальних формувань, призначених для виконання окремих завдань цивільного захисту на територіях та в населених пунктах, віднесених до груп цивільного захисту, та на об'єктах суб'єктів господарювання, віднесених до категорій цивільного захисту;

•визначення населених пунктів та районів, що потребують проведення гуманітарного розмінування, маркування небезпечних ділянок, проведення очищення (розмінування) територій;

•уточнення потреби в захисних спорудах для укриття населення та приведення у готовність усіх об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, забезпечення цілодобового доступу до таких об'єктів;

•організація будівництва захисних споруд цивільного захисту, споруд подвійного призначення та виготовлення (монтування) первинних (мобільних) і облаштування найпростіших укриттів, а також (у разі потреби) відновлення пошкоджених (зруйнованих) об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту;

•здійснення заходів із забезпечення захисту джерел водопостачання;

•здійснення заходів із забезпечення сталої роботи або безаварійної зупинки суб'єктів господарювання, забезпечення живучості об'єктів критичної інфраструктури, призначених для життєзабезпечення населення;

•приведення у готовність до виконання завдань за призначенням формувань, які здійснюють радіаційне та хімічне спостереження (розрахунково-аналітичні групи, пости радіаційного і хімічного спостереження, диспетчерські служби), здійснення постійного радіаційного та хімічного спостереження;

•здійснення заходів щодо зменшення обсягу запасів небезпечних хімічних, вибухо- і пожежонебезпечних речовин на об'єктах підвищеної небезпеки;

•здійснення заходів щодо захисту сільськогосподарських тварин, тваринницьких приміщень, ферм і комплексів, створення запасів кормів і води;

•здійснення заходів щодо підвищення рівня протипожежного захисту об'єктів та територій;

•видача засобів індивідуального захисту органів дихання населенню та органам управління цивільного захисту, а також засобів індивідуального захисту, приладів радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю особовому складу сил цивільного захисту;

•підготовка до роботи в умовах особливого періоду мережі закладів охорони здоров'я, забезпечення їх лікарськими засобами та медичними виробами, а також здійснення підготовчих заходів до прийому постраждалих та надання їм медичної допомоги;

•підготовка до роботи органів з евакуації, уточнення документації щодо організації та проведення евакуації населення та матеріальних і культурних цінностей;

•здійснення заходів з підготовки інфраструктури безпечних районів до прийому евакуйованого населення та матеріальних і культурних цінностей, організація забезпечення життєдіяльності евакуйованого населення та розміщення матеріальних і культурних цінностей;

•проведення (у разі потреби) за окремим рішенням Кабінету Міністрів України, відповідних місцевих органів виконавчої влади (військових адміністрацій) евакуації населення та матеріальних і культурних цінностей із населених пунктів, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій, у безпечні райони;

•організація забезпечення евакуйованого населення житлом, основними продовольчими і непродовольчими товарами;

•видача особовому складу органів управління та сил цивільного захисту посвідчень особи для персоналу цивільної оборони (цивільного захисту) міжнародного зразка;

•нанесення (оновлення) на будівлі, споруди, транспортні засоби, спеціальну та іншу техніку, що підпадають під дію норм міжнародного гуманітарного права, відповідних розпізнавальних знаків (емблем);

•навчання населення способам захисту від наслідків надзвичайних ситуацій, спричинених застосуванням засобів ураження;

•відновлення та підтримання громадського порядку в населених пунктах та на територіях, що зазнали впливу засобів ураження;

•виконання інших завдань та заходів, передбачених планами цивільного захисту на особливий період.

•

<u>У ПЕРІОД ПІСЛЯ ВОЄННИЙ:</u>

•проведення цільової мобілізації для ліквідації наслідків воєнних дій та надзвичайних ситуацій;

•ліквідація наслідків воєнних дій у населених пунктах та на територіях, що зазнали впливу засобів ураження;

•вжиття заходів для відновлення об’єктів критичної інфраструктури сфери життєзабезпечення населення;

•визначення населених пунктів та районів, що потребують проведення гуманітарного розмінування, маркування небезпечних ділянок, проведення очищення (розмінування) територій;

•залучення до ліквідації наслідків воєнних дій та надзвичайних ситуацій міжнародної допомоги;

•відновлення (у разі потреби) об’єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, що зазнали руйнувань або пошкоджень.

Функціональні підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту (далі - функціональні підсистеми) створюються центральними органами виконавчої влади у відповідній сфері суспільного життя. Положення про функціональні підсистеми розробляються на підставі типового положення про таку підсистему і затверджуються центральними органами виконавчої влади, що їх створили, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

У разі якщо діяльність центральних органів виконавчої влади спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через відповідного міністра, зазначені положення затверджуються такими міністрами за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.Перелік центральних органів виконавчої влади, що створюють функціональні підсистеми, визначається Положенням про єдину державну систему цивільного захисту.

Безпосереднє керівництво функціональною підсистемою покладається на керівника органу, суб'єкта господарювання, що створив таку підсистему.

До складу функціональних підсистем входять органи управління та підпорядковані їм сили цивільного захисту, відповідні суб'єкти господарювання, які виконують завдання цивільного захисту.

Територіальні підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту, їх ланки та субланки

Територіальні підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту (далі - територіальні підсистеми) діють в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі. Положення про територіальні підсистеми розробляються на підставі типового положення про таку підсистему і затверджуються відповідно Радою міністрів Автономної Республіки Крим чи місцевими державними адміністраціями за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

Ланки територіальних підсистем створюються:

- Радою міністрів Автономної Республіки Крим - у районах Автономної Республіки Крим;
- районними (крім районів, зазначених у пункті 1 цієї частини), районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями - у районах (крім територій міських територіальних громад, зазначених у пункті 4 цієї частини), районах у містах Києві та Севастополі;
- виконавчими органами міських рад - на території міських територіальних громад, адміністративними центрами яких є обласні центри.
- Субланки ланок територіальних підсистем створюються виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, крім виконавчих органів міських рад

Безпосереднє керівництво територіальною підсистемою, її ланкою, субланкою покладається на посадову особу, яка очолює орган, що створив таку підсистему, ланку, субланку.

Функціонування єдиної державної системи цивільного захисту

Єдина державна система залежно від масштабів і особливостей надзвичайної ситуації, що прогнозується або виникла, функціонує у режимах:

- повсякденного функціонування;

- підвищеної готовності;
- надзвичайної ситуації;
- надзвичайного стану.

Умови і порядок введення режимів підвищеної готовності та надзвичайної ситуації, перелік заходів, завдання та порядок взаємодії суб'єктів забезпечення цивільного захисту щодо запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у зазначених режимах визначаються Положенням про єдину державну систему цивільного захисту, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

В особливий період, у тому числі у воєнний час, єдина державна система цивільного захисту функціонує відповідно до цього Кодексу та з урахуванням особливостей, що визначаються згідно з вимогами норм міжнародного гуманітарного права, законів України "Про правовий режим воєнного стану", "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", а також інших нормативно-правових актів.

Режим підвищеної готовності та режим надзвичайної ситуації для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для окремих її складових встановлюються (скасовуються):

1) за рішенням Кабінету Міністрів України - для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для кількох окремих її функціональних чи територіальних підсистем;

2) за рішенням центрального органу виконавчої влади, що утворив функціональну підсистему, - для відповідної функціональної підсистеми;

3) за рішенням Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій - для відповідної територіальної підсистеми у повному обсязі або частково для кількох окремих її складових;

4) за рішенням районних державних адміністрацій - для відповідної ланки територіальної підсистеми у повному обсязі або частково для кількох окремих її субланок;

5) за рішеннями виконавчих органів сільських, селищних, міських рад (крім міських рад міських територіальних громад, адміністративними центрами яких є обласні центри) - для відповідної субланки ланки територіальної підсистеми;

6) за рішеннями виконавчих органів міських рад міських територіальних громад, адміністративними центрами яких є обласні центри, - для відповідної ланки територіальної підсистеми.

Режим повсякденного функціонування

1. Режим повсякденного функціонування єдиної державної системи цивільного захисту встановлюється за умов нормальної виробничо-промислової, радіаційної, хімічної, сейсмічної, гідрогеологічної,

гідрометеорологічної, техногенної та пожежної обстановки та за відсутності епідемій, епізоотій, епіфітотій.

Стаття 13. Режим підвищеної готовності

1. Підставами для тимчасового встановлення для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для окремих її складових режиму підвищеної готовності є:

1) на державному рівні - загроза виникнення надзвичайної ситуації державного рівня;

2) на регіональному рівні - загроза виникнення надзвичайної ситуації регіонального рівня;

3) на місцевому рівні - загроза виникнення надзвичайної ситуації місцевого рівня;

4) для функціональної підсистеми - загроза виникнення надзвичайної ситуації на об’єктах відповідної функціональної підсистеми.

Стаття 14. Режим надзвичайної ситуації

1. Підставами для тимчасового встановлення для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для окремих її складових режиму надзвичайної ситуації є:

1) на державному рівні - виникнення надзвичайної ситуації державного рівня;

2) на регіональному рівні - виникнення надзвичайної ситуації регіонального рівня;

3) на місцевому рівні - виникнення надзвичайної ситуації місцевого рівня;

4) для функціональної підсистеми - виникнення надзвичайної ситуації на об’єктах відповідної функціональної підсистеми.

Стаття 15. Режим надзвичайного стану

1. Режим надзвичайного стану для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для окремих її територіальних підсистем тимчасово встановлюється у межах території, на якій введено правовий режим надзвичайного стану відповідно до Закону України "Про правовий режим надзвичайного стану".

ПИТАННЯ № 2 СКЛАД І ПРИЗНАЧЕННЯ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ТА СИЛ. ПЛАНУВАННЯ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В МИРНИЙ ЧАС ТА ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД

Органи управління забезпечують безпосереднє керівництво діяльністю, пов'язаною із запобіганням та реагуванням на НС. Загальне керівництво ЄДСЦЗ здійснює **Кабінет Міністрів України**, а безпосереднє — **Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС)**.

ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА ТРИ ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ:

Категорія органів	Хто входить до складу	Основне призначення
Координаційні органи	Рада національної безпеки і оборони України (РНБО)Державна, регіональні, місцеві та об'єктові комісії з питань ТЕБ та НС. Спеціальні комісії з ліквідації наслідків НС	Координація діяльності органів виконавчої влади у сфері безпеки, організація невідкладних заходів під час виникнення НС.
Постійно діючі органи управління	ДСНС України Структурні підрозділи з питань ЦЗ, ОВА, РДА та органів місцевого самоврядування. Чергові служби суб'єктів господарювання	Безпосереднє розроблення та виконання заходів ЦЗ, контроль за станом захисту територій, управління силами у повсякденному режимі.
Органи управління у зоні НС	Керівник ліквідації наслідків НС Штаб з ліквідації наслідків НС	Оперативне управління силами та засобами безпосередньо у місці виникнення аварії чи катастрофи для її швидкої локалізації.

Планування заходів цивільного захисту здійснюється відповідно до постанови КМУ «Про затвердження Порядку розроблення планів діяльності єдиної державної системи цивільного захисту» від 9 серпня 2017 р. № 626.

Розроблення планів реагування на надзвичайні ситуації

Плани реагування на надзвичайні ситуації: розробляються з метою упорядкування та координації дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів управління та сил цивільного захисту, суб’єктів господарювання у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій,

Визначають організацію управління реагуванням на надзвичайні ситуації, порядок дій і взаємодії, а також організацію основних видів забезпечення органів управління та сил цивільного захисту, що залучатимуться до реагування у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій, переведення органів управління та сил цивільного захисту у режим підвищеної готовності, режим надзвичайної ситуації.

План реагування на надзвичайні ситуації державного рівня розробляється ДСНС та затверджується Кабінетом Міністрів України.

План реагування на надзвичайні ситуації галузі, центрального органу виконавчої влади, іншого органу державної влади у межах своєї сфери діяльності розробляється відповідним центральним органом виконавчої влади,

територіальну підсистему єдиної державної системи цивільного захисту.

План реагування на надзвичайні ситуації у масштабі району, району в м. Києві та Севастополі, території територіальної громади розробляється та затверджується районною, районною в м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим органом міської, селищної, сільської ради, що утворила відповідну ланку територіальної підсистеми, її субланку. До таких планів окремими додатками включаються плани реагування на надзвичайні ситуації, що можуть виникнути на об'єктах підвищеної небезпеки 1 класу (у разі їх наявності на відповідній території).

План реагування на надзвичайні ситуації суб'єкта господарювання розробляється відповідним суб'єктом господарювання з чисельністю працюючого персоналу більше 50 осіб та затверджується керівником такого суб'єкта господарювання.

У суб'єктів господарювання з чисельністю працюючого персоналу 50 осіб і менше посадова особа з питань цивільного захисту розробляє інструкцію щодо дії персоналу суб'єкта господарювання у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій, яка затверджується керівником такого суб'єкта господарювання. Інструкція повинна містити відомості про можливі (прогнозовані) надзвичайні ситуації, які можуть виникнути на об'єкті суб'єкта господарювання, сигнали оповіщення про небезпеку, дії персоналу після отримання таких сигналів, маршрути евакуації персоналу в безпечні місця, його укриття у захисних спорудах цивільного захисту, заходи із збереження матеріальних цінностей.

До опрацювання планів реагування на надзвичайні ситуації можуть залучатися всеукраїнські громадські організації інвалідів та їх спілки.

Розроблення планів локалізації і ліквідації аварій та їх наслідків на об'єктах підвищеної небезпеки

3. Для організації реагування на аварії на об'єктах підвищеної небезпеки юридичні особи або фізичні особи — підприємці, які експлуатують (планують експлуатувати) об'єкти підвищеної небезпеки (далі — оператори) в порядку, визначеному статтею 11 Закону України "Про об'єкти підвищеної небезпеки", розробляють плани локалізації і ліквідації аварій та їх наслідків.

Розроблення планів цивільного захисту на особливий період

4. Плани цивільного захисту на особливий період розробляються з метою визначення обсягів, порядку організації, способів і строків здійснення заходів щодо переведення єдиної державної системи цивільного захисту, її підсистем, ланок, суб'єктів господарювання у визначені ступені готовності, а також виконання завдань, покладених на органи управління та сили цивільного захисту в умовах особливого періоду.

План цивільного захисту України на особливий період розробляється ДСНС та затверджується у порядку, визначеному відповідними актами Президента України.

План цивільного захисту центрального органу виконавчої влади, іншого органу державної влади на особливий період у межах своєї сфери діяльності розробляється відповідним органом виконавчої влади, іншим органом

План цивільного захисту Автономної Республіки Крим, області, мм. Києва та Севастополя на особливий період розробляється та затверджується Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською та Севастопольською міською держадміністрацією.

План цивільного захисту району, району в мм. Києві та Севастополі, території відповідної територіальної громади на особливий період розробляється та затверджується відповідним виконавчим органом міської, селищної, сільської ради, держадміністрацією.

План цивільного захисту суб'єкта господарювання на особливий період розробляється та затверджується суб'єктом господарювання, який продовжує роботу у воєнний час та який віднесено до категорії цивільного захисту.

Розроблення планів основних заходів цивільного захисту на рік

5. Плани основних заходів цивільного захисту на рік розробляються щороку на наступний рік і мають за мету організацію та здійснення заходів, уключаючи заходи у відбудовний період після закінчення воєнних дій, спрямованих на забезпечення готовності органів управління, сил та засобів цивільного захисту єдиної державної системи цивільного захисту, її функціональних і територіальних підсистем до виконання завдань за призначенням, підготовку керівного складу і фахівців органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту, навчання населення діям у разі виникнення надзвичайних ситуацій, визначення обсягу та строків здійснення відновлювальних робіт із ліквідації наслідків воєнних дій під час дії воєнного стану, а також здійснення контролю за станом впровадження заходів цивільного захисту на державному,

План основних заходів цивільного захисту України на рік розробляється ДСНС та затверджується Кабінетом Міністрів України.

План основних заходів цивільного захисту функціональної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту, центрального органу виконавчої влади, що не утворює функціональну підсистему, іншого органу державної влади на рік розробляється центральним органом виконавчої влади, іншим органом державної влади та затверджується його керівником.

Центральні органи виконавчої влади, що утворюють декілька функціональних підсистем, розробляють плани основних заходів цивільного захисту функціональних підсистем на відповідний рік як єдиний документ у складі окремих розділів (частин) для кожної функціональної підсистеми.

План основних заходів цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту на рік розробляється та затверджується Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською та Севастопольською міською держадміністрацією.

План основних заходів цивільного захисту ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту на рік розробляється та затверджується районною держадміністрацією або виконавчим органом міської ради територіальної громади, адміністративним центром якої є обласний центр, а її субланки - виконавчим органом відповідної міської, селищної, сільської ради, що утворив цю субланку.

Плани основних заходів цивільного захисту функціональної, територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту, її ланки та субланки, центрального органу виконавчої влади, що не утворює функціональної підсистеми, іншого органу державної влади на рік розробляються у місячний строк після затвердження плану основних заходів цивільного захисту України на рік та повинні враховувати заходи, які містяться у зазначеному плані, а

Розроблення плану проведення цільової мобілізації для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій державного рівня у мирний час

6. План проведення цільової мобілізації для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій державного рівня у мирний час:

розробляється на випадок аварії на атомних електростанціях з викидом радіоактивних речовин за межі санітарно-захисної зони таких об’єктів, катастрофічного затоплення місцевості внаслідок руйнування гідротехнічних споруд Дніпровського та Дністровського каскадів, великомасштабних руйнувань унаслідок землетрусу, ліквідації наслідків воєнних дій у відбудовний період, а також аварії на магістральних аміако-, нафто- та газопроводах;

включає організаційні і практичні заходи щодо порядку розгортання органів управління та сил єдиної державної системи цивільного захисту у разі проведення такої мобілізації, строки їх виконання, необхідні для цього людські, фінансові, матеріальні та інші ресурси, а також виконавців.

План проведення цільової мобілізації України для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій державного рівня у мирний час розробляється ДСНС та затверджується Кабінетом Міністрів України.

В органах виконавчої влади (суб’єктах господарювання) заходи щодо проведення цільової мобілізації для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій державного рівня у мирний час відображаються в їх мобілізаційних планах окремим додатком.

Розроблення плану реагування на ядерні та радіаційні аварії

6^{-1}. План реагування на ядерні та радіаційні аварії розробляється в масштабі України.

План реагування на ядерні та радіаційні аварії розробляється Держатомрегулюванням разом з МВС, МОЗ, Мінекономіки, Міненерго, ДСНС, експлуатуючими організаціями (операторами) ядерних установок, спеціалізованими підприємствами з поводження з радіоактивними відходами та затверджується Кабінетом Міністрів України.

У територіальних підсистемах єдиної державної системи цивільного захисту, де вся територія або частина території належить до зон спостереження/зон аварійного планування діючих атомних електростанцій України, інших ядерних установок, відповідно до плану реагування на ядерні та радіаційні аварії, що розробляється в масштабі України, розробляються плани реагування на ядерні та радіаційні аварії областей, мм. Києва та Севастополя.

В інших територіальних підсистемах заходи з реагування на ядерні та радіаційні аварії відображаються у плані реагування на надзвичайні ситуації Автономної Республіки Крим, області окремим розділом.

План реагування на ядерні та радіаційні аварії розробляється з метою впорядкування та координації дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів управління та сил цивільного захисту, суб'єктів господарювання, спрямованих на ліквідацію наслідків та надання допомоги постраждалим, у разі загрози виникнення або виникнення ядерної чи радіаційної аварії.

Розроблення плану проведення заходів з евакуації населення (працівників), матеріальних і культурних цінностей у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій

6-[2]. План проведення заходів з евакуації населення (працівників), матеріальних і культурних цінностей у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій розробляється в масштабі галузі, органу державної влади, Автономної Республіки Крим, області, мм. Києва та Севастополя, району, територіальної громади, району в місті, суб'єкта господарювання.

План проведення заходів з евакуації населення (працівників), матеріальних і культурних цінностей у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій розробляється з метою своєчасного визначення змісту та обсягу заходів з евакуації населення (працівників), матеріальних і культурних цінностей, порядку дій органів з евакуації та організації управління евакуацією, безпечних районів, придатних для розміщення евакуйованого населення та майна, а також основних видів забезпечення заходів з евакуації.

План проведення заходів з евакуації населення (працівників), матеріальних і культурних цінностей у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій розробляється відповідною комісією з питань евакуації, підписується її головою, затверджується керівником органу, який утворив таку комісію, та погоджується органом, на території якого планується розміщення евакуйованого населення (працівників), матеріальних і культурних цінностей.

7. Планування та методичне забезпечення планування заходів цивільного захисту організовує ДСНС.

Плани діяльності єдиної державної системи цивільного захисту (крім планів основних заходів цивільного захисту на рік та планів локалізації і ліквідації аварій та їх наслідків на об'єктах підвищеної небезпеки) уточнюються у разі переведення єдиної державної системи цивільного захисту або її складових у вищі ступені готовності, оголошення мобілізації чи введення воєнного стану в

Україні або в окремих її місцевостях, але не рідше ніж один раз на рік до 31 березня станом на 1 січня поточного року.

4. **Закріплення вивченого матеріалу – 10 хв.**

Питання для закріплення:

1) Що називається цивільним захистом?

2) Які основні завдання цивільного захисту?

3) Що таке єдина державна система цивільного захисту України?

4) Які основні фунції Єдиної державної системи цивільного захисту?

5. Підбиття підсумків - зазначення питань, що потребують підвищеної уваги; відповіді на запитання.